

Nr 356.

Av herrar **Tengdahl** och **Liljedahl**, om höjning av Riksdagsmännens arvoden.

Det nuvarande riksdagsarvodets otillräcklighet att täcka kostnaderna för fyra månaders vistelse i huvudstaden jämte i en mängd fall därmed följande ökade utgifter på grund av hushåll både i hemorten och i Stockholm samt minskning i eller fullständigt upphörande av annan inkomst av arbete, har redan länge ganska allmänt erkänts och överklagats. Det maximibelopp av 1,200 kronor för lagtima riksdag, som R. O. föreskriver, torde, när det 1866 fastställdes, ha varit fullt tillräckligt och till och med på sina håll ansetts ganska rikligt, men nu nära 50 år senare betyder detta belopp i verkligheten på grund av penningvärdets fall och den allmänna dyrtiden kanske knappt hälften mot på 1860- och 70-talen.

Att ingen ändring detta oaktat under hela denna långa tidrymd vidtagits, utan riksdagsarvodet väl nästan ensamt kvarstår oförändrat, när eljest över hela linjen löner och arvoden både i statens och enskild tjänst så betydligt måst höjas, torde främst bero på en mycket förklarlig och sund känsla hos Riksdagens medlemmar, att de böra undvika även varje sken av att vilja begagna sin beslutanderätt över statens medel till att bereda sig själva några nya förmåner. Vid mer än ett tillfälle torde av sådana hänsyn mer eller mindre starkt påtänkta initiativ ha uteblivit. Vid 1907 års stora författningsrevision blev likaså arvodesfrågan för den gången undanskjuten, då det ansågs lämpligare, att den upptogs helt fristående och icke inblandades i de ändå så omfattande förslag, vilka då behandlades.

Den allmänna rösträttens införande har emellertid alldeles naturligt haft till följd, att i större utsträckning än förr till Riksdagen sänts representanter även ur de samhällslager, vilkas ekonomiska ställning gör det för dem omöjligt att av egna medel tillskjuta, vad som kan oundgängligen

behövas för att utfylla ett alltför lågt arvode. Detta förhållande synes oss göra det till en bestämd plikt för Riksdagen att tillse, att grundlagens mening, då den fastställer arvoden för kamrarnes ledamöter, också i verkligheten upprätthålles och icke faktiskt sättes mer eller mindre ur kraft genom att arvodsbeloppet får kvarstå sådant det en gång bestämts under helt andra tidsförhållanden.

Trots dessa efter vår mening ensamt för sig avgörande skäl och oavsett, att riksdagsmännens enormt ökade och alltjämt växande arbetsbörda också väl bör något beaktas vid en prövning av arvodesfrågan, skulle vi dock måhända ännu ha dröjt något att taga initiativ i denna sak, därest icke ytterligare tillkommit ett förhållande, som synes oss böra häva alla ännu möjligen på något håll kvarstående betänkligheter. Vi syfta härmed på att det år efter år visar sig alltmera ogörligt att hoppessa det nutida riksdagsarbetet inom de av grundlagen förutsedda fyra månaderna. Och om 1,200 kr. icke längre kan sägas vara en skälig ersättning för vistelse i Stockholm under 4 månaders intensivt riksdagsarbete, så blir missförhållandet ännu mycket mera påtagligt, då detta belopp skall betäcka kostnaderna för $4\frac{1}{2}$ eller 5 månaders vistelse härstädes, under avbrott i en mängd fall i tillflödet från andra förvärvskällor.

Om någon hängivit sig åt förhoppningen, att utsträckning av riksdagstiden över den 15 maj — efter vilken tid ju intet riksdagsarvode utgår — skulle genom mera ändamålsenlig fördelning av arbetet kunna för framtiden undgås, så har man nyss fått statsministerns ord i Första kammaren på att detta endast är en from önskan. Man får alltså även i fortsättningen räkna med längre riksdagar än 4 månader. Så mycket mera bestämt måste då krävas, att de 1,200 kronor, grundlagen stadgar, ersättas av ett lämpligare belopp.

Det synes oss antagligt, att den enklaste och lättast samlande utvägen vore att icke häri inblanda den vanskliga frågan om längre riksdagssessioner eller deras fördelning på olika terminer, utan stanna vid att kräva maximiarvodets höjning till 1,800 kr., varmed då skulle följa, att vid riksdagsupplösning och urtima riksdag dagtraktamentet skulle höjas till 15 kr.

Ehuru vissa skäl må kunna tala för att inskränka den här föreslagna grundlagsändringen ensamt till Andra kammaren ävensom för att från densamma utesluta i Stockholm bosatta medlemmar av Riksdagen, ha vi dock ansett, att hänsynen till önskvärd full likställighet i detta slags bestämmelser kamrarna och kammarledamöterna emellan bör vara övervägande.

Vi tillåta oss alltså föreslå,

att Riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring i R. O. §§ 12 och 23, att där stadgade arvodet »Ett tusen tvåhundra riksdaler» höjas till »Ett tusen åttahundra riksdaler» samt där stadgade dagtraktamente »tio riksdaler» höjes till »femton riksdaler».

Om remiss till konstitutionsutskottet anhålles.

Stockholm den 26 april 1913.

Knut A. Tengdahl.

Ernst Liljedahl.